

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

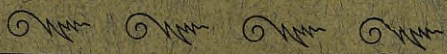

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

(Bor) Vitt
du

E. LJUNGLÖF.

Skymnings- Tankar.

Dikter

i

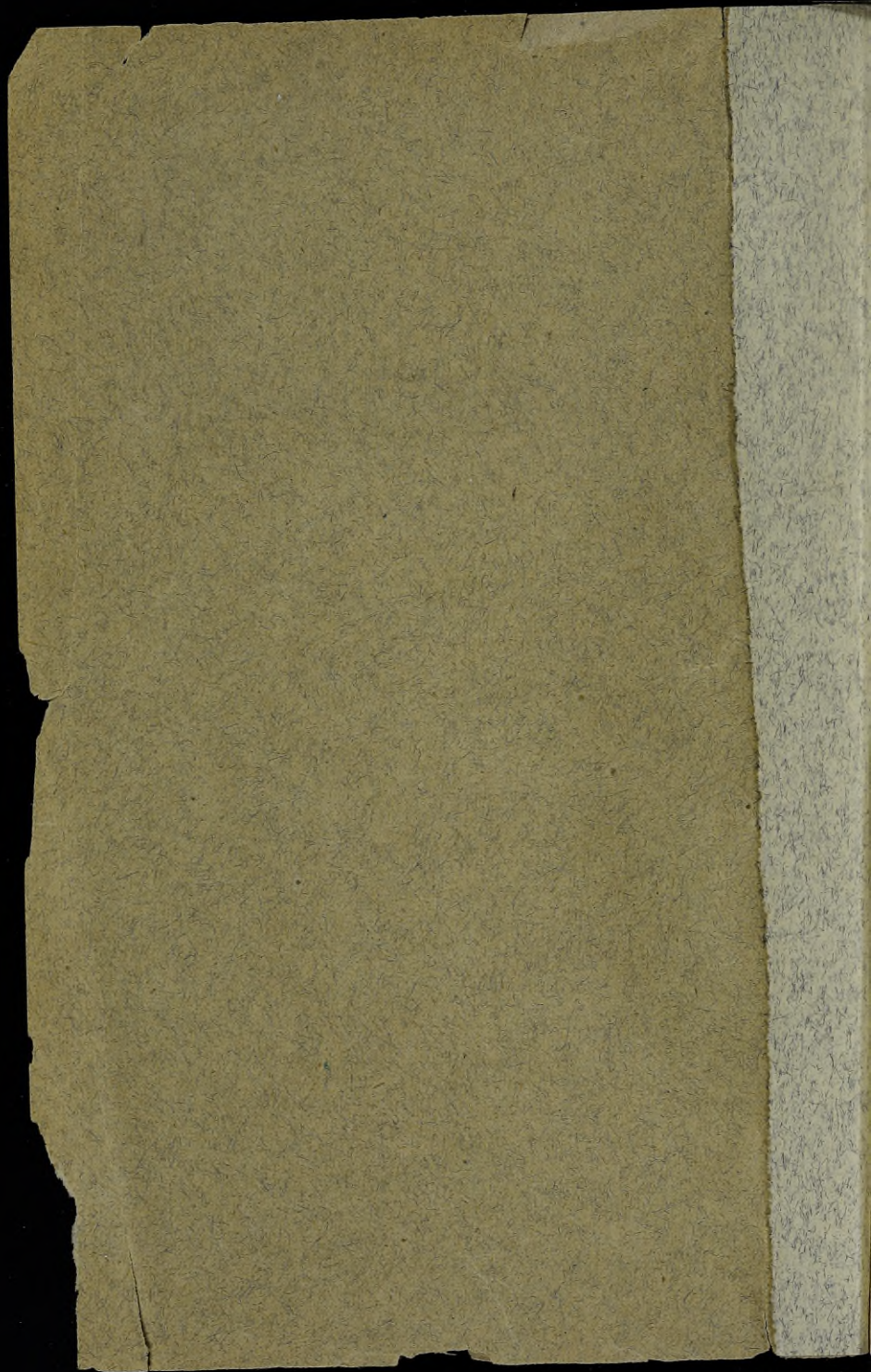
Blandade ämnen.

UNIVERSITETS
BIBLIOTEKET
LUND.

ÖREBRO 1899 . . .
ÖREBRO NYA . . .
TRYCKERI . . .
AKTIEBOLAG . . .

SKYMNINGSTANKAR

DIKTER I BLANDADE ÄMNER

FÖRFATTADE OCH UTGIFNA

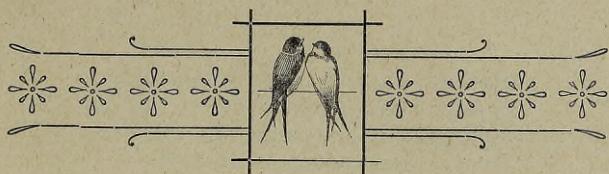
AF

E. LJUNGLÖF

52

ÖREBRÖ 1899
ÖREBRÖ NYA TRYCKERI-AKTIEBOLAG.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Skymningstankar.

Ibland denna tidens vimmel
Och bland världens strid och larm,
Sänk dig ned ifrån din himmel,
Sångens ängel, till min barm!
Kom att lära, du, min tunga,
Tolka, hvad som hjärtat närt,
Lär mig, att jag må besjunga
Allt, hvad som är skönt och kärt!

Kom, o kom! för mig förklara
Lifvets frågor, dunkla än!
Låt mig på din vinge fara
Emot diktens stränder hän!
Kom, o kom med fantasien,
Lär mig sjunga aningsfull!
Kom, o kom med poesien,
Lär mig röra lyrans gull!

För mig hän till sångens dalar,
Till dess klara källors språng!
Lär mig med dess näktergalar
Stämma in min enkla sång!
För mig till dess källors sköte,
Vid dess klara silfverström,
Låt mig komma till ditt möte
För att drömma sångarns dröm!

Klinga sång, i natt, om dagen!
 Svvara, svvara, näktergal!
 Klinga med de rena slagen!
 Svvara, svvara, berg och dal!
 Klingen, klingen, sköna toner,
 Som från lyrans strängar sprang!
 Svaren, svaren, himlens zoner,
 Gifven eko vid dess klang!

Drömmen.

En stilla kväll
 Då dagen var till ända,
 Jag satte mig på insjöns gröna strand,
 Och såg så säll
 Att solen börjat sända
 De sista strålar öfver haf och land;
 Och hur hon strödde ifrån himlapellen,
 Ett rosenskimmer kring de mörka fjällen.

Allt var så skönt,
 Och utaf detta bunden
 Jag satt och njöt af aftonvindens fläkt.
 Re'n klädd i grönt,
 Stod uppå stranden lunden
 Och strålade uti sin bröllopsdräkt,
 Den låg förgylld af solens milda ljusning,
 Och genom löfven gick en stilla susning.

Jag ser och ser,
 På vågens strida strömmar,
 Hvars hvita skum sig öfver stranden lagt,
 Och sjunker ner
 Försänkt i sköna drömmar;
 Alltmer jag tjasas af naturens prakt.
 Blott välljudsvågor mina öron hinna,
 Men — plötsligt synes allt med ens försvinna.

Från världens strid
 Jag blef befriad vorden,
 Och var som kommen från dess larm och flärd;
 Men högt därvid
 Jag lyftes öfver jorden,
 Och genom rymden gick med hast min färd.
 Osynlig hand alltmer mig framåt förde,
 Det kände jag, men ingenting jag hörde.

Men snart ett land
 Jag ser ifrån det höga,
 Och det sig närmar uti fjärran då —
 En okänd strand,
 Som träder för mitt öga,
 Och strålar skön för mig uti det blå;
 En himmelsk gloria dess stränder klädde,
 Och likt en hägring det för blicken trädde.

Allt mer och mer,
 Ett sällsamt land utbreder
 Sig underskönt framför mig efter hand,
 Och snart jag ser
 Mig hastigt sjunka neder
 Bland blomstren där uppå dess gröna strand.
 Betagen blef jag, bild kan icke gifvas
 Utaf det landet, och ej ens beskrifvas.

Hvarthän jag såg
 Där stodo myrtenlunder,
 Doft susande för ljufva vindars fläkt;
 Och källans våg
 Sågs leka där inunder,
 Och speglade dess purpurgröna dräkt —
 Men öfverallt, bland höga blomsterhäckar,
 Där sprungo fram små klara silfverbäckar.

Och blommor små
 Beklädde rundtom marken,
 Skönt doftande uti sin färgprakt rik;
 Och muntert då
 Ljöd fåglars sång i parken;
 Dess toner klingade liksom musik.
 I trädens kronor sjöngo näktergalar,
 Och ekot svarade i alla dalar.

Men rundtomkring,
 Bland blommorna och gräsen,
 Insvepta alla uti härlig glans —
 Uti en ring
 Där flögo kvinnoväsen
 Utöfver ängen uti ordnad dans;
 Och allesammans voro unga tärnor,
 Som fagert strålade likt himlens stjärnor.

I snöhvít dräkt,
 De sväfvade som änglar
 Utöfver ängen i sin ring så lätt,
 Som vindens fläkt
 Bland blommors blad och stänglar —
 En liljekrans uppå den gröna slätt —
 Ur deras ögon endast oskuld lyste
 Och rosenröda deras kinder myste.

På samma rum
 Jag utaf allt betagen
 Nu stod och såg på hvad som försiggick;
 Jag stod där stum,
 Helt utaf undran slagen
 Af hvad som nu har kommit för min blick,
 Hvad manne allt betyda skall, jag tänkte —
 Då på min skuldra ned en hand sig sänkte.

Jag blickar opp —
 En mö stod vid min sida,
 Just en, som nyss i muntra ringen stod,
 En rosenknopp,
 Hvars ögon stråla blida,
 En ängel lik, så leende och god;
 En skön gudinna, stigen ned på jorden,
 Hon stod hos mig och hviskade de orden:

»Förvånas du
 Väl för det underbara;
 För hvad som nu inför din blick sig ter,
 Då vill jag nu
 För dig din syn förklara,
 Hvad allting är som du omkring dig ser.»
 Vid dessa ord hon lyfte hvita handen
 Och pekade därvid utöfver landen.

»Se diktens land
 Det är, som sig utbreder
 Här omkring oss, det du nu skåda får;
 Och sångens strand
 Är den, där du sjönk neder,
 Då hit du kom och hvarest du nu står;
 Men hoppets ljus är denna klara glansen,
 Och sångmör äro tärnorna i dansen.

Med tanken hän
 Till dessa lunders sköte
 Du ila skall, då sorgen svårt dig tär,
 Och här, min vän,
 Du då får stämman möte
 Med mig och lyran. Jag *din* sångmö är;
 Och här hos mig vid dessa silfverströmmar
 Du fritt får drömma dina sångardrömmar.

I härligt ljus
 Vid dessa klara bäckar,
 Bland myrtens kransar, invid källors svall;
 Vid ljudligt sus
 I dessa rosenhäckar,
 På lyrans strängar du då leka skall,
 Ej här bekymmer skall ditt hjärta hinna,
 De skola alla som en rök försvinna.

Och om ditt lif
 Blir uppfyllt utaf smärta,
 Om motgång kommer och din väg blir tung,
 Ej modfäld blif.
 Nej, gläds uti ditt hjärta
 Och stäm din harpa likväl upp och sjung;
 Ty vid musikens toner, underbara,
 Ifrån din himmel molnen skola fara.

Gläds i din själ,
 Och fröjdas i ditt sinne,
 Vi åter mötas snart i diktens land. —
 Och nu farväl!
 Behåll mitt ord i minne!»
 Hon vinkar sakta med sin lilla hand. —
 Jag såg mig om, då satt jag än i lunden
 Där jag mig satt vid sjön i aftonstunden.

Re'n sol gått ner,
 Och natten redan breder
 Sin mörka vinge öfver dal och fjäll,
 Och snart jag ser
 Hur stjärnor blicka neder,
 Och tindra klara ifrån himlens päll;
 Men böljan dånade ej mer mot stranden,
 Dess sista vågor lagt sig ned i sanden.

Jag länge satt
 Uppå densamma stenen,
 Inunder träden uti skogens bryn,
 I denna natt;
 Den underbara scenen
 Stod ännu liflig för min inre syn,
 Och sångmöns sköna ord jag kunde höra,
 De ännu klingade uti mitt öra.

Väl skall jag då
 Ock gömma orden dyra,
 Som nyss jag hörde ifrån sångmöns mund,
 Och därvid slå
 Uppå min stämnda lyra
 Och sjunga glad i hvarje lifvets stund;
 Och då, ja då, när lyrans toner klinga,
 Skall själen säll från jordens sorg sig svinga.

Hembygden.

O, min hembygd, hur skön, huru härlig du är
 Med de grånade, ensliga tjäll —
 O, du ljufliga Eden, du är mig så kär
 Med de urgamla skogar och fjäll!

Samma sol ännu lyser kring dalar och fjäll,
 Samma måne än skiner också;
 Samma stjärnor de tindra den skuggiga kväll
 Ifrån himmelens fäste det blå.

Då jag ser uti fjärran den flyktade tid,
 Barnaårenas blomstrande vår —
 O, mitt hjärta det suckar och klagar därvid,
 Ögat fylles af saknadens tår.

Ack! den tiden har gått och den kommer ej mer,
 Lifvet nalkas sin kyliga höst,
 Och nu oskuldens blomma ej längre väl ler,
 Såsom då i mitt klagande bröst.

Morgon.

Solen redan härlig glänser
 Uti rosenfärgad sky,
 Och med hast från alla gränser
 Nattens mörka skuggor fly.
 Morgonrodnans purpurslöja —
 Öfver jorden sänkes den,
 Och förgyllda däraf höja
 Bergen sig mot himmelen.

Se, hur österns gyllne flamma
 Stiger upp vid himlens rand!
 Och begjutna af densamma
 Ligga både haf och land.
 Allting är en konstfull målning
 Som framtröllas för vår syn,
 I den skönaste bestrålning
 Utaf solen uti skyn.

Vinden, som så ljufligt susar
 Uti lunden på sitt tåg,
 Skakar hvarje gren och krusar
 Insjöns blanka silfvervåg;
 Sina morgonsånger sjunga
 Fåglarne i grönan lund,
 Prisa skaparn med sin tunga
 Uti arla morgonstund.

Uti lågor nejden klädes,
 Hvilket härligt sceneri!
 Allt med lif och känsla glädes;
 Allt är ljus och poesi. —
 Lyss! En stilla susning höres
 I den sköna morgonväkt
 Uti furans gren, som röres
 Lätt för balsammättad fläkt.

Huru skönt det är att blicka
 Öfver trakten denna stund!
 Nu, då dagens bloss ses skicka,
 Ut sin glans kring fjärd och sund.
 O, så härligt att betrakta
 Denna tafla underbar,
 Som för ögat rullas sakta
 Upp, då nattens mörker far.

Dalar, höjder, stränder, sjöar
 Stråla uti färgprakt rik;
 Böljorna mot skär och öar
 Klinga såsom skön musik.
 Ifrån väster, ifrån öster,
 Norr och söder likaså —
 Välljudsvågor, glädjeröster
 Smekande vårt öra nå.

Allt får lif och allt nu väckes
 Utur nattens drömmar opp,
 Allt blir nytt, då dagen bräckes,
 Hvarje hjärta fylls af hopp,
 Ingen klagan bor därinne;
 Ifrån jordens slafveri
 Höjes människornas sinne,
 Allt är frid och harmoni.

Själen fylld af skön berusning
 Lyftes ifrån tidens tvång,
 Hjärtats strängar af förtjusning
 Stämmas upp till jubelsång.
 Lifvets sol från fästet strålar
 Klarare än morgonens,
 Han i ljus vår framtid målar,
 Som så dyster stundom käns.

Majsång.

Hur lycklig här jag sitter,
 Inunder lundens krans!
 Och ser på vågens glitter
 I aftonsolens glans;
 De sjunga skönt dess strömmar
 Mot stranden, på sin gång;
 Jag sjunker ned i drömmar
 På tufvan vid dess sång.

Allt är så skönt, så stilla
 Uti den gröna sal,
 Och tusen fåglar drilla
 Uti den väna dal;
 Och sina kärlekskväden
 På grenarna de slå
 Uti de höga träden,
 Som uti bruddräkt stå.

Se, lärkorna sig svinga,
 Mot himmelen med fröjd,
 Och deras sånger klinga
 Af glädje uti höjd;
 Dess ton, den klara, skarpa,
 Så underbar, så skön,
 Den klingar som en harpa
 Kring nejden, som står grön.

Och sippan blygt sin stängel
 På marken höjer där,
 Så ren som himlens ängel,
 Så oskuldsfull hon är;
 Jag henne går att bryta,
 Och sedan skall jag den
 Uti den kransen knyta,
 Som jag skall ge min vän.

Hör göken hur han talar
 Högt uppå furans gren!
 Och i de vida dalar
 Hans stämman klingar ren.
 Då våren öfver jorden
 Sitt guld utbreder nu;
 Han sjunger uti Norden
 Sin enkla sång: »kuku».

Men ack! det är i söder
 Jag hör hans första sång!
 Midt emot sol som glöder
 Han höres denna gång.
 Då får jag kanske börja
 Med hvad mig förestår,
 Att endast gå och sörja
 I hela detta år.

O, skall jag då få vandra
 Med sorgen i mitt bröst,
 Och se uppå de andra
 Som njuta hopp och tröst?
 Skall nu jag blifva fången
 Af oro och af kval,
 Då så jag första gången
 Fick höra gökens tal?

Nej, icke skall väl smärta
 Få trycka ned mitt sinn',
 Uti mitt glada hjärta
 Den ej får komma in,
 Så länge höga furen
 Bär sångare i topp;
 Så länge som naturen
 Sin ljuflva famn slår opp.

Då sorgerna mig nalkas
 Och hjärtat känner tvång,
 Och sommardagen svalkas,
 Mot lunden bär min gång;
 Och där uppå dess tufva,
 Bland sippa, blad och-ros,
 Med söderns vindar ljuflva
 Skall sorgen fly sin kos.

När löfven alla spritta
 Ur sina knoppar ut,
 Bland träden vill jag sitta,
 Då dagen når sitt slut,
 Och allt, som vill betunga
 Mitt sinne, skall jag då
 Helt glömma bort och sjunga
 Med fåglarna de små.

Vid vågens strida strömmar,
 I skogens blomsterfamn,
 Jag sjunker ned i drömmar,
 Se, där är fridens famn. —
 Och dit jag glad skall styra
 I kvällens stund mitt lopp,
 Och stämma upp min lyra,
 Och sjunga full af hopp.

 62

Kvällen.

Den sköna dagen re'n börjar svalkas,
 Det lider redan mot aftonen —
 Den milda kvällen alltmera nalkas,
 Och solen sjunker på himmelen;
 Och då försvinner
 Allt dagens vimmel,
 Och stjärnan brinner
 På mörkblå himmel,
 Och skuggor lägras kring haf och land,
 Kring berg och dalar och sjö och strand.

Se, berget höjer sin stolta spira
 Mot himlens fäste, i stjärnors glans,
 Som strålande uti natten vira
 Omkring dess hjässa en pärlekrans,
 Och himlen vrider
 Sig öfver fjällen,
 Och månen skrider,
 Så blek på pällen;
 En mattad ljusning är nedersänkt,
 Utöfver jorden, re'n daggbestänkt.

Nu slutas mödan, nu slutas striden.
 Då dagen går följer oron den —
 Och lik en mantel sig sänker friden
 Utöfver nejden i skymningen;
 Och klar den blänker
 Uti det höga,
 Men ned sig sänker,
 Som dagens öga,
 Och hjärtats sorger därvid förgå,
 Och fröjdefullt då det kännes slå.

Allt sjunker neder i ljufva drömmar,
 Ifrån all möda, ifrån all strid;
 I väna dalar de klara strömmar,
 Sin vaggsång sjunga så skönt därvid. —
 Då flyger vinden
 Igenom dalen,
 Med sus i linden,
 Med sus i alen,
 En härlig stämning i nejden rår,
 Ty nattens ängel på jorden står.

Vid mitt fönster.

Från mitt fönster jag skådar kring nejden
förnöjd,

På naturens förtjusande prakt,
Som re'n våren kring dalar och blånande höjd
Likt ett gyllene täcke har lagt.

Ack, hur fager den tafla, som står för min syn,
Hvilken glans, hvilket skönt sceneri!
Dagen flamar så klar ur den ljusnande skyn,
Solen lyser så härlig däri.

Huru lyftes ej själen från jordlifvets tvång,
I den ljufliga morgonens stund;
Hjärtat stämmer sin harpa till jublande sång,
Såsom fågeln i susande lund.

Då naturen i strålände bruddräkt jag ser,
O, jag fröjdas och glädes därvid!
Och vid fönstret i tankar jag sjunker alltmer,
På den flyktade barndomens tid.

Äfven lifvet det äger sin härliga vår,
Sina susande lunder också,
Sina fåglar, som sjunga i grönskande snår,
Sina blommor, som doftande stå.

O, den våren ännu i mitt minne står kvar,
Och den ler som den vänaste strand. —
På min farkost allt längre jag därifrån drar
Mot den skuggiga dödsflodens rand.

Utur tidernas vågor en leende ö,
Jag i fjärran ännu ser det stå;
Men dess minnen, dess drömmar alltmera de dö,
Och försvinna alltmer i det blå.

Jag förstod icke gifva på fågningen akt,
 Då jag kunnat få njuta däraf,
 Nu den bleknar och vissnar, dess glans och
 dess prakt;
 Och nu blommorna lagts uti graf.

Här jag blickar tillbaka med tårar på kind,
 Då jag står uppå lefnadens båt;
 Men jag föres alltmera af tidernas vind,
 Emot döden och grafven framåt.

Ja, jag ilar framåt uppå böljorna än,
 Snart vid grafven jag lutande står. —
 Men i eviga världarna, skall där igen
 Komma åter städs blomstrande vår?

Vintermorgon.

Bak fjällets höga kammår,
 Bortom dess höga topp,
 Re'n morgonsolen flammar
 Och rinner sakta opp;
 Hon sina strålar sänder
 På fält och ängar ner,
 Men — på de frusna stränder
 Ej någon blomma ler.

Och morgonvinden dansar
 I hundens hvita dräkt,
 Men — inga blomsterkransar
 Nu susa för dess fläkt.

Då han dess grenar rör
 Helt sakta, i sin gång;
 Man i dess kronor hör
 En dyster klagosång.

Allt är så tyst och stilla,
 Ej någon näktergal
 Mer höres lifligt drilla,
 I skogbevuxen dal. —
 Allt är så tomt och öde,
 Man hör ej mer hans röst,
 Och blomstren ligga döde
 Vid jordens kalla bröst.

Fins intet att betrakta
 Väl då, som räknas skönt,
 Fastän ej lunder vakta
 På stranden uti grönt?
 Finns ingenting i Norden
 Af skönhet och behag,
 Då snö betäcker jorden
 En kylig vinterdag?

Se blott kring fjäll och branter,
 O, hvilken anblick skön!
 Där tusen diamanter,
 Nu blixtra uti snön;
 O se, hur sol förgyller
 Båd' skogar, dal och berg,
 Och lundens sköte fyller
 Med härlig purpurfärg.

Se, morgonrodnad'n leker
 På österns rosensky,
 Och med sitt purpur smeker
 Den jordens bleka hy,

O, huru skönt den målar
 De snöbetäckta land,
 I magisk färgprakt strålar
 Båd' fält och sjö och strand.

O, se de rosor alla,
 Som uppå män'skans kind
 Så röda nederfalla
 För kylig nordanvind!
 Vi se den unga skara
 Högt jublande af fröjd,
 Uppå sin kälke fara
 Utför en snötäckt höjd.

* * *

Så frisk är kalla vinden,
 Som kommer nordanfrån,
 Som skakar hvita linden
 Med majestätiskt dån;
 Och fastän vintern jorden
 Insveper uti snön,
 Är i den höga Norden
 En vintermorgon skön.

—
 62

Vinterkväll.

Se, hur månen strålar
 Uppå himlapällen,
 I den sena stunden,
 Härlig, klar och ren;
 Och därvid han målar,
 Höjderna och fjällen,
 Snöbetäckta lunden
 Med sitt bleka sken.

Bister nordanvinden
 Hvirflar uppå marken,
 Svingar sig från Norden
 Öfver haf och land.
 Smeker kylig kinden,
 Susar uti parken,
 Dansar öfver jorden
 Hän mot okänd strand.

Kvällens dimma kalla,
 Rundtomkring sig breder
 Öfver berg och branter,
 Uti hvarje trakt.
 Tusen flingor falla
 Ifrån himlen neder
 Och som diamanter
 Stråla i sin prakt.

I den sena stunden
 Mörka skuggor lägga
 Sig i alla dalar
 Invid himlens bryn.
 Öfver sjön och sunden
 Många töcken hägra
 I de öde salar
 Nu inför vår syn.

Stjärnorna de blinka
 Uppå himlens fäste
 Klara för vårt öga
 Uti härligt ljus;
 Och därvid oss vinka
 Ifrån syndens näste
 Upp emot det höga
 Ifrån jordens grus.

Må du män'skohjärta
 Höja själ och sinne,
 Jordens strider glömma,
 Lyfta tanken säll;
 Låt ej sorg och smärta
 Nu få bo därinne!
 Må du endast drömma,
 Frid i vinterkväll!

En aftonpromenad.

Mot Svartälfvens bana
 Vidhasta åstad,
 Att enligt vår vana
 Ta' en promenad;
 Då solen går neder
 Vid himmelens bryn
 Och kvällen sig breder
 Kring Grythyttbyn.

Då nu vi fått sluta
 För dagen vår strid,
 Vi ock böra njuta
 Af skymningens frid,
 Och skola då styra
 Dit nedåt vår gång,
 Då fåglarnes lyra
 Uppstämmer till sång.

Den klädes i lågor
 I hast för vår syn,
 Vid Tonvarpens vågor,
 Den ensliga byn. —

Och »berget» ses höja
 Sig purpurbestänkt;
 Re'n aftonens slöja
 Har därpå sig sänkt.

Ja, allt är så stilla
 Och tyst denna stund,
 Blott fåglarne drilla
 Ut »Jennylund».
 I susande alen
 Sin visa de slå,
 Och ekot i dalen,
 Se'n svarar därpå.

Se, älfven hon larmar,
 Här rinner hon bred
 Med sina små armar
 Ur »Sörelgen» ned;
 Hon hoppar i bädden
 I kvällsolens glans,
 Och träden på brädden
 De fläta en krans.

Här nedåt hon hastar
 Mot blånande rum,
 Och dånande kastar
 Sitt snöhvita skum,
 Och utöfver vågen
 Den resliga bron,
 Hon håller förvågen
 Sin bergfasta tron.

Men alarna trona
 På stranden så låg
 Och spegla sin krona
 I lekande våg.

Fåglarnes kvittrande,
 Vindarnas sus
 Blandas med glittrande
 Bøljornas brus.

Och blomman så fager
 På marken hon ler,
 Dock sakta hon drager
 Sig lutande ner. —
 I drömmarna ljufva
 Snart sjunken hon står,
 Och ned på sin tufva
 Hon fäller en tår.

Re'n skymningen sänkes
 Kring skogar och land,
 Af daggen bestänkes
 Den blomstrande strand,
 Och då kommer natten
 Med stjärnor i skyn,
 Kring dalar och vatten
 I *Grythyttbyn*.

Vid skogsbäcken.

Och solen sken så klar och ren
 Utöfver berg och dalar,
 Och vinden sjöng i hvarje gren
 I lundens blomstersalar;
 Och sommarns slöja, purpurgrön,
 Låg öfver jorden dragen.
 Den var så härlig, var så skön,
 Den ljusa somnardagen.

Men under trädens gröna häck,
 Där sitter, ensam, Anna
 På stranden vid en liten bäck
 Och speglar tyst sin panna;
 Hon sitter där på enslig strand
 Invid de strida strömmar,
 Med pannan sänkt uti sin hand,
 Försjunken uti drömmar.

Och trasten hördes lifligt slå
 I trädens kronor gröna,
 Och ekot svarade därpå
 Uti de dalar sköna.
 Naturen redan iklädts har
 Den gröna sommardräkten,
 Och susande bland löfven far
 Den milda sunnanfläkten.

Men Anna hör ej fågelns sång,
 Ej vindens ljufva susning,
 Hon gläds ej mer åt bäckens språng,
 Ej åt dess stilla brusning;
 Hon sitter blott och blickar stum
 Dit ned i bäckens vågor,
 Som leka med sitt hvita skum
 I middagssolens lågor.

Där satt hon stilla — mången tår
 På bleka kinden rinner —
 Liksom en ros som daggig står,
 När dagens sol försvinner.
 Tillbaka i den flydda tid
 Då hennes tankar flögo,
 Och utur hennes bröst därvid
 Sig djupa suckar smögo.

»Hur ofta här» — hon hviskar då —
 Jag hos min Erik sutit,
 På denna plats, bland blommor små,
 I tiden som förflutit;
 Nu sitter jag förutan tröst,
 Min kärleks offer blifven,
 Med tårad kind, förgråtet bröst,
 Förglömd och öfvergifven.

Ja, glädjen är liksom en ros,
 Som hastigt faller neder,
 Då sommaren har flytt sin kos,
 Och vintern sig utbreder —
 Och lyckan är en hägring blott,
 Ett ljus, som snart förbrinner;
 Det är liksom ett stjärneskott,
 Som flammor och försvinner.

Ack, huru mången lycklig stund
 Jag här satt i hans sköte!
 Hur ofta jag i denna lund
 Har ilat till hans möte!
 Hur mången gång på grönklädd strand,
 Vid bäck, som muntert dansar,
 Jag suttit har och tryckt hans hand,
 Inunder trädens kransar!

Hur mången stilla sommarkväll,
 Försänkt i drömmar ljuftva,
 Invid hans bröst jag hvilat säll,
 På denna gröna tufva!
 Och här, ja, här jag skådat har
 Hans kärleksfulla öga,
 Som log mot mig som stjärnan klar
 På himlens fäste höga.

Men ack, den blef så kort, så kort
 För oss den ljuftva tiden!
 Han måste gå med hären bort
 Ifrån sin vän till striden;
 Han måste hän mot fjärran strand
 Ifrån sin hembygd fara,
 Att frihet, rätt och fosterland,
 Mot fienden försvara.

Är han väl död? Mann' icke mer
 Han skall tillbaka komma,
 Förrän jag bleknad faller ner
 Lik vårens späda blomma?
 Kanhända han i stridens larm
 Har fallit bland de döde,
 Och ligger där med blodig barm,
 Ett lik på fältet öde.

Det öga, som emot mig log,
 Är det i döden slutet?
 Är hjärtat, som för mig blott slog,
 Nu krossadt, genomskjutet?
 O, skall han icke mer igen
 Från striden komma åter,
 Och räcka handen åt sin vän,
 Som sitter här och gråter?

Jag kan ej mera finna tröst
 Ut i min bittra smärta,
 Det brister snart ut i mitt bröst
 Mitt sorguppfyllda hjärta;
 Ej lyckan mera mot mig ler,
 Den är förbleknad vorden. —
 En glädjens dag jag icke mer
 Skall skåda uppå jorden.

När sol går ned vid dagens slut
 I glöd på himlaranden,
 Jag ilar hit, att gråta ut
 I tysthet uppå stranden;
 Jag ilar hit till skuggig lund,
 I skogens tysta gömma,
 Att här i stilla aftonstund
 Få allt, ej honom glömma.

Jag ser ännu hur skön han var,
 Med blick så ren som dagen,
 Hans ädla panna, hög och klar,
 De sanna anletsdragen;
 Och jag ser ännu hans gestalt,
 Den resliga, den höga,
 Hans sköna hållning, allt, ja, allt
 Jag ser inför mitt öga.

Och alltid uti nattens dröm
 Hans bild för mig sig målar,
 Och lika leende och öm
 Han där inför mig strålar;
 Jag höra kan hans stämma då
 Som klingar: O, min Anna!
 Men ack, skall jag väl nånsin få
 De sköna drömmar sanna?

Men kommer han en gång igen
 Från stridens larm och dunder,
 Han möter icke mer sin vän,
 Som förr i dessa lunder;
 Hon ej som fordom mera skall
 Här till hans möte ila,
 Nej, då af sorg förbleknad, kall,
 Hon skall i grafven hvila.

O, hafvets vågor, klara, blå,
 Som emot stranden klinga,
 Kanhända seglar han därpå,
 Min hälsning honom bringa!
 Och hälsen stjärnor, I som le
 Så skönt på himlapällen;
 Han lefver kanske och kan se
 Dit upp i sena kvällen.

O, hälsa, hälsa, kvällens vind,
 Som susar uti lunden!
 Kanske du smeka får hans kind,
 I sena aftonstunden.
 Och om i mullen gömd han är
 I fjärran bortom hafven,
 O, spela då min hälsning kär
 Bland blommorna på grafven!

* * *

Så klagar Anna, där hon blek
 Med tåradt öga sitter,
 Och ser alltjämt på bäckens lek
 I solens silfverglitter;
 Hon sitter där på tufvan grön,
 En lilja lik i snåren. —
 Så oskuldsfull, så ren, så skön.
 Som morgonen om våren.

Men plötsligt hördes steg bakom,
 Hon lyfte upp sitt öga,
 Och såg en riddare där kom
 Uppå sin fåle höga,
 Han stiger af, den komne gäst
 I sina krigarkläder —
 Och binder vid en stam sin häst
 Och fram till henne träder.

Hon hörer snart hans kända röst,
 Som klingar: »O, min Anna!»
 Men hjärtat uti hennes bröst
 Det började att stanna.
 Hon störtar upp från tufvan nu
 Ur sina drömmars vimmel,
 »O, Erik, Erik, är det du?
 Säg är det du? O, himmel!»

Han sluter henne i sin famn
 Och hviskar åter: »Anna!»
 Men, ack, hon hör ej mer sitt namn,
 Så kall är hennes panna.
 Af dödens blekhet är, han ser,
 Nu ansiktet begjutet;
 Ej hennes öga mera ler,
 För alltid är det slutet.

Ett himmelskt leende där låg
 Uti de sköna dragen,
 Hvarpå han helt förstenad såg,
 Som utaf åskan slagen.
 Han smeker kinden, förr så röd,
 Han trycker kalla handen,
 Men — vid hans bröst hon ligger död,
 En bruten ros på stranden.

Men vanvett tänder snart sin brand
 I unge Eriks hjärna,
 Alltjämt han går på bäckens strand
 Och sörjer där sin tärna.
 Hans minne ifrån denna dag
 Alltmer hans själ förvirrar,
 Och med förvridna anletsdrag
 På stranden där han irrar.

Och mörk och dyster där han går
 På stranden alla dagar;
 Han sitter där, då midnatt slår,
 Och gråter blott och klagar.
 Liksom en vålnad där han gick
 Uti sin sorg så bitter,
 Till dess en kväll med steltnad blick
 Vid bäcken död han sitter.

Kalles äfventyr.

Och Kalle gick en dag på jakt,
 Uti en vild och ödslig trakt,
 Sin gamla vana trogen.
 Han gnolade uppå en sång
 Och gick med raska steg sin gång,
 På vägen inåt skogen.

Men borta invid skogens bryn,
 Framträder plötsligt för hans syn,
 Då han går in bland snåren,
 En fager mö uppå en brant,
 Med armen stödd på klippans kant,
 Hon fager är som våren.

Och Kalle såg förryckt därpå,
 Han kunde ej från henne gå,
 Han allting annat glömde.
 Han sina ögon torkade
 För att han skulle riktigt se,
 Om blott han stod och drömde.

Men mön dock kvar på branten satt,
 Och tycktes le mot honom gladt
 Som själfva himlens stjärna;
 Och fjättrad uti Amors nät
 Han styrde hurtigt sina fjät,
 Mot klippan till sin tärna.

Och snart han äfven framme var,
 Men — då var mön ej längre kvar
 Där hon förut sågs sitta. —
 Nej, högre upp, på en plåtå,
 Han vinkande såg henne stå,
 Då han dit uppåt titta.

Men snart var Kalle äfven där,
 Dock fåfängt var allt hans besvär,
 Alltjämt hon uppåt spritter. —
 Det gick allt högre emot skyn,
 Och snart inför hans häpna syn
 På bergets spets hon sitter.

Märkvärdigt, tänkte Kalle då,
 Om du nu högre upp kan gå,
 Och säkert jag dig hinner.
 Hon hördes ropa nu hans namn:
 »O, Kalle, kom uti min famn!
 Mitt hjärta för dig brinner».

Och Kalle hörde tärnans röst,
 Hans hjärta slog uti hans bröst,
 Ty sådant snart kan hända. —
 Han klättrar åter — men en gren
 Tog obemärkt emot hans ben —
 Han ramlar öfver ända.

Han reste snart sig hastigt opp,
 Och blickade mot bergets topp,
 Men blef då helt förvånad
 Och studsar lik en gummiboll,
 Ty tärnan var ett otäckt troll,
 Hvaraf han blifvit hånad.

Hon ville taga honom fatt,
 Men han sig sliter lös, så att
 Hon endast fick hans mössa;
 Han nedåt sprang, men i hans spår
 Hon följde, tills han i ett snår
 Fann reda på sin bössa.

Han stödde sig emot en tall,
 Snart dånar då en väldig knall,
 Ett skott han trollet sänder. —
 Då röken hunnit skingra sig,
 Han var allena på sin stig,
 Och raskt han hemåt vänder.

Men Kalle säger än i dag:
 Ej kvinnors tjusning och behag
 Skall mer mitt sinne dåra;
 Dess skönhet blott betyder noll,
 I verklighet de äro troll,
 Som vilja männen såra.

Ett samtal 1898.

A: ^oÅ, goddag, min vän! Hur mår du,
Då du nu är här och går?

B: Jo, goddag! Och godt förstår du
Att jag mår, då här jag står.
Ville äfven nu dig fråga,
Om du själf är riktigt kry;
Och om du ej känner plåga
Som har fått så likblek hy.

A: Nu rätt bra, men härom dagen
Fick min sann jag smaka på,
Hade tandvärk uti magen,
Så det stack i hvarje tå;
Men jag hitta på och smorde
Mig med litet flott och talg,
Du må tro att hjälp det gjorde,
Jag blef bra uti mitt svalg.

B: Nästan så jag mig beklagar,
Ty af tarmlungflammation
Var jag plågad några dagar,
Så det sjöng i min person.
Mycket svårt det kändes börja,
Enda medlet jag förstod
Var att hela tiden smörja
Med god min och tålmod.

A: Ja, det nästan bäst kan vara,
Om man blott kan göra så,
Då man flott och talg kan spara
Och så blifva bra ändå.
Blott man får sin hydda dana
Efter denna sjukdoms art,
Blifver det också en vana,
Och man känner det ej snart.

B: Uti dessa våra dagar
 Har det blifvit allmänt bruk,
 Att hvarenda män'ska klagar
 För att vara krank och sjuk.
 Så på landet som i städer
 Hafva alla fått sin kur,
 Lätta gå de som ett väder,
 Bleka som en gipsfigur.

A: Det nog finns af bägge slagen,
 Så i städer som på land,
 Detta ser du klart som dagen
 Blott du tänker litet grand.
 Vi helt visst betraktat båda
 Mången, som så bukig går,
 Att han föttren ej fått skåda
 Uppå många herrans år.

Men ock sannt, vi många hafva
 Som ha fått den egenskap,
 Att de allting glupskt begrafva
 Uti sitt ginungagap
 Utan att de ändock kunna
 Blifva något mer vid hull;
 Nej, de gå där lika tunna,
 Ty dess buk blir aldrig full.

B: Ja, det är väl den här supen
 Som så verkat på dem all;
 Som de hälla uti strupen,
 Och så blir det deras fall.
 Blott åt fyllan de sig gifva
 Och den spela får sin roll,
 Som skelett de flesta blifva,
 Andra runda som en boll.

- A: Sjukdom, fyllan, uselheten,
 Härja folket rundtomkring,
 Snart så duger mänskligheten
 Nätt och jämt till ingenting.
 Många blifva väl så lätta,
 Att de gå med stormen bort;
 Andra åter bli så mätta,
 Att de spricka inom kort.
- B: Men det var ett konstigt väder
 Som vi på orten hafva fått,
 Ej ett snöfjun marken kläder,
 Fastän halfva vintern gått;
 Redan är det Januari,
 Och likväl är marken bar,
 Tänker ock att Februari
 Samma egenskaper har.
- A: Ja, få se, det kanske händer
 Att re'n vårens tid är här,
 Och att snart i våra länder
 Berg och dalar blommor bär.
 Ty Andrée är nu vid polen,
 Han väl axeln vrider så,
 Att vår jord blir vänd mot solen,
 Och en evig vår vi få.
- B: Men jag tänker så om saken:
 Då han kom till nämnda ort,
 Smorde han och tog af haken
 Så att nu det går för fort;
 Och så blifver hela jorden
 Rubbad för den gynnarns arm,
 Och uti den höga norden
 Börjar hon att blifva varm.

A: Jaja, jaja, det är möjligt
 Att det så däruppe går,
 Och det blifver därför löjligt
 Att få se om några år.
 Kanske snart han jorden vrider
 Tills vår ort ekvator är,
 Och då få vi väl omsider
 Springa alla nakna här.

B: Blifver det ett sådant väder
 Som inunder söderns sol,
 Då vi kunna utan kläder
 Springa upp till nordens pol,
 Och kanhända ingen äger
 Ljusbult hudfärg från den da'n,
 Kanske då blir du en neger
 Och jag blir en indian.

A: Ja, om jorden börjar svänga
 Mera hastigt i sitt lopp,
 Skall en ryslig värme tränga
 Genom hennes skorpa opp;
 Bli vi svarta utaf detta,
 Det också en fördel är,
 Då man slipper att sig tvätta,
 Och blir fri från sånt besvär.

B: Då vi få väl pälsar bära,
 Som mot värmen skydda få,
 Och ej marken gå för nära,
 Utan becksömskor ta' på.
 Liksom vi mot vinterns kyla
 Mycket lumpor ha i dag,
 Så vi måste då oss skylla
 Emot solen, tänker jag.

A: Men, hvad skola dessa göra
 Som ha kol i mark och skog?
 Nu de icke kunna köra
 Endast kärra, harf och plog.
 Hade Sveriges alla bönder
 Vetat det om resans gång,
 Hade de nog slagit sönder
 Båd' Andrée och hans ballong.

B: Blott de kunna litet dröja
 Till vår jord blir riktigt smord,
 Då behöfva de ej plöja,
 Allt skall växa vildt i nord,
 Då ej höfves kol i spisen,
 Och man ser ej skynt af snön. —
 Fläsket stekes själf på grisen,
 Fisken kokas själf i sjön.

A: Det är möjligt, och det händer
 Att till sist vi få det godt,
 Kanske våra kalla länder
 Flyter snart i talg och flott.
 Hvar och en kan då som djuren
 Sofva, äta, vara lat;
 Njuta blott, ty då naturen
 Lagar själf i ordning mat.

B: Då skall säkert folket börja —
 Säkrast det som bor i norr —
 Tacka den som for att smörja
 Då vår jord gick nästan torr;
 Då skall hela norra världen
 Hylla herr Andrée förvisst,
 Och erkänna att den färden
 Fick ett lyckligt slut till sist.

A: Det är konstigt nu för tiden
 Hvad de kunna hitta på,
 Konsten är så långt framskriden,
 Som den någonsin kan gå,
 Och det klaraste beviset
 Se vi ju i denna färd;
 Ty den tager säkert priset
 Utaf allt uti vår värld.

B: Det är sant, de långt ha hunnit
 Uti konst och snille nu,
 Mycket, mycket de uppfunnit,
 Det vi alla veta ju. —
 Men jag hafver dock en aning,
 Att uti en fjärran tid,
 Allt skall få en annan daning,
 Än vi äro vana vid.

A: Du väl tänker, kan jag höra
 Helt bestämdt, att det skall ske
 Hvad vi sagt att han skall göra,
 Denne mäktige Andrée;
 Du väl väntar gyllne tider,
 Då allt godt skall rundtomkring
 Hopa sig, och du omsider
 Skall få göra ingenting.

B: Nej, jag tänker på maskinen
 I en fjärran framtid, ju,
 På en tid, då säkert svinen
 Kunna hvad vi kunna nu.
 Då ej någon sätter foten
 Mer på marken för att gå;
 Ja, en tid, då idioten
 Kan hvad lärda nu förstå.

A: Uppå sådant nog tunderar
 Många gånger äfven jag,
 På att konsten sig förmerar
 Mycket i en framtidsdag,
 Men nog få vi länge bida
 Innan den kan bli så stor;
 Innan den så långt kan skrida
 Som hvad du nu sagt och tror.

B: Nej, helt snart det finns maskiner,
 Som man endast säger till,
 Och de gå så att det hviner,
 Göra sedan hvad man vill.
 Snart skall man ej mera springa
 Såsom nu i jordens dy.
 Nej, på vingar skall man svinga,
 Lik en örn i himlens sky.

Hvart som hälst skall jordesonen
 Snart sig svinga, trygg och glad,
 Och att fara upp till månen
 Blifver snart en promenad;
 Till Jupiter skall man fara
 Nittonhundra nittiosju,
 Mindre konstigt skall det vara
 Än Amerikaresan nu.

Snart man blixten väl använder
 Som ett redskap i sin hand,
 Och cigarren snart man tänder
 Då man tycker, med dess brand. —
 Himlens vindar, åskans dunder,
 Hafvets vågor likaså,
 Äro alla slafvar under
 Män'skans härskarspira då.

A: Hvilken kraft skall då väl drifva
 Det begriper icke jag —
 Hvad du talar om skall blifva
 I en fjärran framtids dag;
 Ej de kunna kraften taga
 Ifrån vind och vattenfall,
 Som en sådan pjäs skall draga
 Som i rymden fara skall.

B: Döljer du så dunt i skallen,
 Att du ens kan komma in
 Uppå det, att vattenfallen
 Sköla dra' en flygmaskin?
 Ingen tänker på turbinen,
 Och på det man förr har haft;
 Ej ett tag, ty då maskinen
 Går med blott elektrisk kraft.

A: Lika klok uti det stycket
 Jag min dumma åsna är,
 Däröfver jag hört talas mycket,
 Men förstår dock ej det där;
 Jag betraktat mången låda
 Med elektriskt batteri,
 Men jag likväl ej fått skåda
 Något sådant däruti.

B: Om du sådant vill betrakta,
 Gör då ett försök en natt,
 Stryk med flata handen sakta
 Uppå ryggen på en katt;
 Om du några gånger stryker
 Skall du skåda någonting,
 Som likt klara gnistor ryker
 Utaf katten rundt omkring.

A: Det jag hört och härom natten
 Jag mig passade och strök
 Efter ryggen uppå katten,
 Så att håret kring mig rök;
 Men om jag uppå densamma
 Skrubbat bort båd' skinn och ben,
 Tror jag ej det börjat flamma
 Något sånt elektriskt sken.

B: Ja, du får väl i den saken
 Tänka nu hvad hälst du vill,
 Hade du blott varit vaken
 Nog du sett att det fins till.
 Ej vi tvista därom mera,
 Men helt visst skall stora ting
 Vi få skåda sedermera
 Öfverallt på jordens ring.

A: Nu farväl! Jag måste styra
 Emot hemmet hän min gång,
 Klockan är ju redan fyra,
 Vårvind spelar aftonsång. —
 Ingen af oss än bör klandra
 Hvad vi båda sagt och spått,
 Nästa gång vi se hvarandra,
 Veta vi hur allt har gått.

B: Ja, nu gå vi att begrunda
 Hvad vi talat om vår jord,
 Och de stora ting som stunda
 För vårt folk i höga Nord,
 Det skall säkert intressera
 Hvarje män'ska med en själ;
 Nästa gång vi språka mera,
 Nu vi skiljas, tack, farväl!

Den hemlighetsfulla kullen.

Bredvid en skogskärns mörka våg
 En skogbevuxen kulle låg
 Invid den stora vägen.
 Om denna plats från svunna år
 Bland folket än i bygden går
 Så mången gammal sägen.

Där skulle finnas spöken som
 Sig visade för alla om
 De trädde dit om natten;
 Än sutto de på kullens topp,
 Än kommo de ur djupet opp
 I kärnens mörka vatten.

En saga ock förtäljer att
 En man blef mördad där en natt,
 Och nedlagd uti mullen;
 Men att han ingen hvila fann,
 Och vandrar därför af och an
 Om natten uppå kullen.

Där mången sett en man också,
 Som uppå kullen plägat stå,
 Omhöljd af rök och lågor;
 Ibland det kommit som ett djur,
 Med många horn och hufvud ur
 Den svarta kärnens vågor.

Och mycket mer, som kullen rört,
 Det hade jag med häpnad hört
 Allt ifrån yngre åren.
 Därföre tänkte jag bege
 Mig dit en gång att riktigt se
 Den hemska plats i snåren.

En gång, då dagen sänkte sig,
 Jag mig begaf på ljungväxt stig,
 Igenom skogen sakta
 För att i kvällens tysta stund
 Få sitta uppå kullens rund
 Och spöken där betrakta.

Bland höga furor gick min gång,
 Och fastän vägen syntes lång,
 Jag likväl snart var framme,
 Och såg hur kullen ännu låg
 Invid den djupa, mörka våg,
 Och ännu var densamme.

Jag satte mig uppå en sten
 Bland träden under lummig gren,
 Det redan led mot kvällen.
 Re'n solen sjönk vid himlens rand,
 Och aftonrodnans gyllne brand
 Låg gjuten öfver fjällen.

Men stjärnor blinka snart i skyn,
 Och dagen invid himlens bryn
 Sin fackla sänkte neder.
 Allt blef så tyst i furulund,
 Ty natten öfver jordens rund
 Sin kalla vinge breder.

Jag länge satt och undrade
 Om ingen vålnad ville te
 Sig nu för mig i natten.
 Ibland kring kullens topp jag ser,
 Ibland jag blicken sänkte ner
 Mot kärnens mörka vatten.

Men plötsligt hörde jag ett dån,
 Och visste knappast hvarifrån —
 Därpå en väldig susning,
 Då skakas kraftigt hvarje sten,
 Och hela kullen nästan sken
 I matta flammors ljusning.

Jag vände mig förvånad om
 Och såg en man, som mot mig kom,
 En skepnad lik, en dimma.
 Det nästan mig med häpnad slog,
 Att detta se i öde skog
 I nattens tysta timma.

Men jag fick mod och talte så:
 »Är du en ande, tala då,
 Om ej, du må försvinna.
 Han svarte: »Jag en ande är,
 Jag mördats har och nedlagts här
 Och nu ej ro kan finna.

Säg, har du mod att lyssna till?
 Och jag för dig berätta vill,
 Hvad denna högen döljer».
 Jag svarar jakande därpå,
 Och anden började att då
 Berätta hvad som följer:

»Jag lefde här en liten tid,
 Men alltid uti brott och strid,
 Jag lefde för att plundra;
 Jag många slagit har ihjäl,
 Och tror — men minnes ej så väl —
 Att de nog äro hundra.

Det var mitt yrke uppå jord
 Att röfva och att begå mord,
 Allt ifrån yngre åren.
 Det var min lust att mörda folk,
 Att se dem stungna af min dolk,
 Få ligga uppå båren.

Re'n sjuttio år försvunnit har
 Se'n lefvande jag ännu var
 Bland män'skorna på jorden.
 Här har jag vandrat denna tid
 I afgrundskval och skild från frid,
 Min lott är ryslig vorden!

Här har jag gått i dessa år,
 Ty jag ej någon hvila får
 I grafven såsom andra;
 Ej någon lindring mer mig når,
 En vålnad jag i dessa snår
 På kullen måste vandra.

Här får jag gå vid solens gång,
 Här får jag dväljas natten lång
 Vid himlens stjärnors skimmer,
 Och få mitt straff för hvad jag gjort
 Då än jag fanns på denna ort,
 Jag aldrig frid förnimmer.

Den sista natt, då här jag dref
 Utaf en man jag mördad blef,
 Hvars lif jag ämnat taga.
 I skogen här min hemska graf
 I denna kulle han mig gaf,
 Hvarest du hör min saga.

Ja, nu mitt straff för allt jag får
 Allt bittrare hvar dag som går,
 Det aldrig tager ända;
 I evigt mörker, evigt kval
 Jag dväljas får i dödens sal,
 Där ljus ej skall sig tända.

Och du som äger lifvet än,
 O, akta dig, min unge vän,
 Att så ditt lif förfela!
 Tag dig i akt från denna dag,
 Att du ej går den väg som jag,
 Och mina kval får dela!»

Han tystnade. Jag tänkte då
 Om mycket annat ställa få
 Till honom några frågor.
 Det svek mig dock därvid mitt mod,
 Ty skepnaden, som för mig stod,
 Var insvept uti lågor.

Ej länge stod han där förr'n han
 Utur min åsyn helt försvann,
 I kullen med detsamma;
 Och allt blef åter lugnt och tyst,
 Och lågorna, som nyss ha lyst,
 Ej mera sågos flamma.

Jag ensam stod vid skogens bryn
 Förvånad för min hemska syn,
 Och denna dödens skepnad,
 Re'n mörker rundtomkring mig rår,
 Och hela nejden insvept står
 I nattens svarta svepnad.

Det intryck synen på mig gjort,
Och hvad jag denna natten sport,
Väl aldrig jag förglömmar.
Med fasa minnes jag den natt,
Då uppå kullens krön jag satt,
Och såg hvad denna gömmer.

NYKTERHETS-POEM.

Stridsrop.

Vak upp, o folk, i Svea land!
Vak upp ur ditt elände!
Vak upp och släck den afgrundsbrand,
Som rusdryckslasten tände.
Kom hvar och en, som älskar frid!
O kom, följ med i blodig strid
Mot nöd och mot elände!

Se, rusdrycksdraken rundtom går,
Med blod han landet färgar,
Och döden följer i hans spår,
Han rika skördar bärgar.
Vak upp, hvar man uppå vår strand,
Och lyften svärdet hvarje hand
Mot fienden, som härjar!

Alltmer det bleknar, landets hopp,
För satans många ränker,
Och tusenden båd' själ och kropp
I Bacchii giftström dränka;

För hvarje dag och stund man ser,
Att skarorna allt mer och mer
I lastens pöl sig sänka.

O, hör den hemska klagoröst,
Som går från hvarje hjärta!
Och se de många utan tröst,
Ej gräns har deras smärta. —
Väl knappast någon finnes kvar
Som icke något färgats har
Af dryckenskapens svärta.

O, blicka upp och se den flod
Af barns och kvinnors tårar,
Som brusar fram med skum af blod
Bland grafvar, lik och bårar.
Se friden flyr från hvarje hem,
Och folket sänkes uti slem,
Och landet fylls af dårar.

Vak upp ur dvalan, fallna värld!
Vak upp och se din fara!
Och lyft med kraftig arm ditt svärd,
Din frid, ditt väl försvara!
Bryt upp till kamp, hvar Nordens son,
Och gå med mod i stridens dån
Mot mörkrets hemska skara!

Till strid för lycka, hem och härd!
Ej är det tid att dröja,
Att emot synd och våld och flärd,
Till motvärn vapen höja;
Ack se, det väntar vårt fördärf!
Gå med uti det ädla värf,
Att lasten undanröja!

Grip verket an, hvar man med hast!
 Om hjälp hvart offer ropar;
 Alltjämt går döden med sin kvast
 Och unge män bortsopar.
 O, kom att resa upp en damm,
 Mot brott och nöd och all den skam,
 Som öfverallt sig hopar!

Må nykterhetens, fridens ljus,
 Vi uti mörkret tända,
 Att ibland världens larm och brus
 Sin stråle det må sända;
 Ja, må vi tända snart dess brand,
 Att den uti vårt fosterland
 Må mörkrets här förblända.

Gå fram, gå fram, o nykterhet!
 Lys högt, du sköna flamma!
 Att snart en fallen mänsklighet
 Må vakna med detsamma.
 Väck alla upp uti vår nejd,
 Och mana dem till tapper fejd,
 Mot nödens hemska amma!

Väl oket har för länge re'n
 Vår skuldra tryckt, o bröder!
 Den rasat nog för länge se'n,
 Den pest som ondskan föder.
 Kom, låt oss gå framåt med storm!
 Att vi må dräpa snart den orm,
 Hvars gift kring jorden flöder.

Varningsord.

O, stanna människa, du som är vorden
 För rusdryckslasten re'n en fjättrad slaf!
 Du, som förstör din framtid uppå jorden.
 Du, som fördärfvar hvad försynen gaf;
 O, lyssna, lyssna, nu till varningsorden,
 Förrän du störtar i din öppna graf!
 O, lyssna till det varningsord som ljuder,
 Tag mot min vän, då räddning än sig bjuder!

Fick icke du, min vän, också i lifvet,
 Utaf din skapare ett bättre kall?
 Blef icke dig också ett pund väl gifvet,
 Hvarför du en gång svara skall?
 Har icke dig ock blifvit föreskrifvet,
 Att dryckenskapen bringar dig på fall?
 Du kanske hört det, men du ej det aktat;
 Du kanske har det blott med hån betraktat.

Fick icke du, o människa, ett sinne,
 Förståndets lykta ibland världens larm?
 Och fick ej du en själ, liksom ett minne,
 Fick du ej vilja liksom kraft i arm?
 O, vakna då, när tiden än är inne,
 Förr'n hjärtat stannar i din kalla barm,
 Att tänka efter huru du använder
 Hvad skaparen har lagt i dina händer!

Har du betraktat själf den dystra hopen,
 Som du nu rastlöst hastar fram uti?
 Och har du sett den hemska afgrundsgropen,
 Som rusets slafvar falla alla i?
 Säg, har du hört de hemska klagoropen,
 Som därur höjas likt ett dödens skri?
 Du själf i denna gropen ock skall hvila,
 Om längre du på lastens väg vill ila.

Se, det är tändt och redan högt det brinner
 Framför ditt öga, straffets hemska bål!
 Uti dess lågor du helt snart försvinner,
 Om längre du vill tjäna Alkohol.
 Vänd om, vänd om, förrän du dig befinner
 Uti fördärfvet, denna vägens mål!
 Vänd om, förr'n alla dina krafter tömmas,
 Och dina ben i gravvens sköte gömmas!

O, kom tillbaka, förr'n din framtids tämpel
 Helt ruineras, taller uti grus!
 Har du ej sett de tusende exempel
 På dem, som drunknat uti Bacchi brus?
 På hvilka lasten tryckt sin svarta stämpel,
 Och ryckt dem fjärran ifrån frid och ljus.
 Tag mot, min vän, den räddningsboj som räckes,
 Förrän du somnar och ej mera väckes!

När mörkrets hålör vidt uppspärra gapen,
 O, töm då icke deras giftpokal!
 Håll upp din sköld mot deras skarpa vapen!
 Att du ej kommer bland de fallnes tal;
 Tag dig i akt den stund då dryckenskapen
 Vill bringa ned dig uti sorg och kval!
 Bedrag dig ej af nöjets skum som höljer
 De mörka djupen, som dess fasa döljer!

Du ljusets barn, som ser de armas plågor,
 Du, som står räddad re'n uppå din strand,
 Och nu ser hopen nedersänkt i vågor,
 Som hastigt föra bort mot dödens land.
 Har du ej mod och har du ej ett hjärta
 Att räcka dessa då till hjälp din hand?
 Kan du stå fåfång uti räddningsslupen,
 Och se dem sjunka i de svarta djupen?

O, är du en af dem, som funnit ljuset,
 Som ej din själ åt mörkrets konung gaf,
 Så kom, gå med till räddningen bland bruset
 På världens stora, stormupprörda haf.
 Att bärga dem, som gaf sitt lif åt ruset,
 Som redan luta mot sin öppna graf.
 Gå med, gå med bland tidens höga vågor,
 Att rycka någon ur fördärfvets lågor!

Se, åren fly och nu är bärgningstiden,
 Och stora fält nu hvitna re'n till skörd;
 Ty sommaren är innan kort förliden —
 Gå med på fältet af hvart stånd, hvar börd!
 O, följ med uti den hårda striden,
 Så länge offrens klagoröst är hörd!
 O, kommen unga uti lefnadsvåren!
 Och kommen I med ålderns snö i håren!

En dröm.

En mycket mörk och skuggig trakt
 Framför min syn sig ter,
 Jag däruppå ger lifligt akt,
 Den närmar sig alltmer;
 Ett brus ifrån en lummig strand
 Likt flodens larm jag hör,
 Och mig en icke synlig hand
 I riktning ditåt för.

För hvarje stund blir scenen ny,
 Det hastigt framåt går —
 Och buren dit som af en sky,
 Invid en flod jag står.
 Dess ena brädd var underskön
 Och klädd i sommarprakt,
 Men öfver hela nejden, grön,
 En skugga ned sig lagt.

Men ack, hvad ser jag där jag står
 Där invid denna flod?
 Jo, hvarje droppe är en tår,
 Som blandats har af blod.
 Ett skum liksom en brygga ljus,
 Sig lagt från strand till strand,
 Och dolde vågorna, hvars brus
 Beständigt stod i brand.

Men i den djupa, hemska våg
 Jag till min fasa fann,
 Att där en hop af män'skor låg
 Och välte om hvarann;
 Än här, än där en hand stack opp,
 Än syntes ock en fot,
 Än märktes ock en stelnad kropp,
 Och bottnen går den mot.

Där syntes fattig liksom rik
 I djupet ryckas med,
 Ibland en massa utaf lik,
 Som fyller fåran bred.
 Och händer sträckas par vid par
 Om hjälp mot himmelen,
 Men obarmhärtigt strömmen drar
 De arma ned igen.

Men bortom floden där jag var,
 Tätt invid böljans rand,
 En skara män'skor samlats har
 Från alla jordens land;
 De flesta voro kvinnor dock
 Med späda barn också,
 Som där uti en väldig flock
 På brädden sågos stå.

Ett brus af rop och klagoröst
 Mitt öra tycktes nå
 Från dem, ty med förgråtna bröst
 Med tårad kind de gå;
 Och mot den mörka flodens lopp
 Dess sorgsna blick var sänkt,
 Liksom om deras fröjd och hopp
 Däri har blifvit dränkt.

På samma stranden som jag stod
 Jag såg en liten tropp,
 Som rastlöst gick med hurtigt mod
 Och drunknande drog opp;
 Men få de voro i sitt led
 Och floden stärk, så att
 Re'n många hunno dragas ned
 Då en de fingo fatt.

Men, mången ligger ännu blott
 Och leker med dess våg,
 Och tycktes njuta af sin lott
 Helt sorglös i sin håg;
 Ja, vill ej blicka ens mot land,
 Nej, är sin egen man,
 Och räckes dit en hjälpsam hand,
 Se, den föraktar han.

Jag mållös stod och såg därpå,
 Men vände snart mig om
 För att från platsen skynda få. —
 En man då mot mig kom. —
 Han sade vänligt: »Hvad du ser
 Jag nu förklara vill,
 Om du därtill mig löfte ger,
 Och nu vill lyssna till.»

Jag nickar bifall, han förstod,
 Och sade till mig så:
 »Se, där är dryckenskapens flod,
 Hvars bölja höres slå,
 Och Bacchi slafvar äro de,
 Som ligga i dess brus,
 Och dit är massan som vi se
 Blott lockad af sitt rus.

Och det som sig på böljan lagt,
 Är mörkrets nöjesskum,
 Som lockar män från hvarje trakt
 Dit ned i dödens rum;
 Det ligger där en massa hvit,
 Ett gift det likväl är —
 Och tusenden de dragas dit,
 Men döden finna där.

Och skaran, som du ser bortom,
 På flodens andra brädd,
 Som vimlar där bredvid och som
 I trasor blott står klädd
 Är endast mödrar, hustrur, barn,
 Helt utan hjälp och stöd —
 Till män, som snärjts af lastens garn
 Och funnit här sin död.

Men denna lilla tappra hop
 På samma strand du stått,
 Är den som hört de arnas rop
 Och nu till räddning gått.
 De äro nykterhetens män
 Och hafva till sitt mål,
 Att några bränder rycka än
 Utur fördärfvets bål.

Se här en bild utaf det fält,
 Som ligger framför dig,
 Du, som har redan färden ställt
 På nykterhetens stig;
 Här ser du världens dryckenskap —
 En flod som allt förstör —
 Och dödens redan öppna gap
 Det lågar nedanför.»

Men snart försvinner flodens brus,
 Och skarans hemska gny,
 Det blifver snart liksom ett sus
 Som ständigt höres fly.
 Jag höra kan blott något ord
 Af skränet allt ibland,
 Men — vaknar hemma vid mitt bord,
 Med pännan i min hand.

Genom nykterhetens synglas.

Solen sjunker sakta neder
 Vid den gyllne västerns rand,
 Och sitt sista skimmer breder
 Öfver berg och öfver strand.
 Nejden ligger klädd i lågor
 Flammande i härlig skrud;
 Insjöns vågor
 Sjöngo aftonsång till Gud.

Och jag sitter på en tufva
 Och förtjust omkring mig ser,
 Fågeln aftonkvitter ljufva
 Höres tystna mer och mer;
 Daggens regn jag känner dugga,
 Glittrande i magisk glans,
 Kvällens skugga
 Lägrar sig kring skogens krans.

Mellan träden sakta träder
 Då en skepnad till mig fram,
 Klädd i sida, lätta kläder,
 Stod han skön, men allvarsam
 I den hvita ängladräkten;
 Och han räcker mig sin hand
 Tyst, som fläkten,
 Öfver blomstren går ibland.

Detta min förvåning väckte,
 Men han hälsade: »Guds frid»,
 Och den hand jag honom räckte
 Tryckte han så varmt därvid,
 Och sin vänstra hand han lade
 På min panna sakta då,
 Och han sade:
 »Du med mig skall följa få.»

Mina lemmar kändes domna,
 Och mitt öga då sig slöt,
 Mer och mer jag börjar somna
 I en sömn, så ljuf, så söt;
 Men jag kände hur han rörde
 Vid mig, med sin hand ändå,
 Och jag hörde
 Att han sade till mig så:

»Nu du följer mig på färden
 Dit jag ämnar mig bege,
 Och du skall en stund på världen
 I mitt synglas då få se.»
 Mina ögon öppnas båda,
 Jag var fri från jordens brus,
 Och fick skåda
 Allt omkring mig klädt i ljus.

Nu det framåt gick, jag kände,
 Ty han som en trogen vän
 Förde mig, och färden vände
 På en liten skogsstig hän,
 Mot ett berg som resligt höjde
 Emot himmelen sin topp,
 Och det dröjde
 Innan där vi kommo opp.

Öfver stenar, öfver branter,
 Uppför klippor gick vår gång,
 Och utöfver djup och kanter
 Flögo vi med lätta språng.
 Så alltmer vi framåt foro
 Emot toppen som var grön,
 Och vi voro
 Om en stund på bergets krön.

Nu han stannar vid min sida
 Och han sade: »Nu, min vän,
 Du skall se på världen vida,
 Här framför oss ligger den.
 Blicka upp, och du skall hinna
 Se den i sin rätta färg,
 Vi befinna
 Oss på nykterhetens berg.»

Och jag blickade, mitt öga
 Såg blott skogar, land och sjö,
 Jämte många fjällar höga,
 Fulla utaf evig snö;
 Därtill såg jag ock ett vimmel
 Utaf tusen stjärnor små,
 Och en himmel,
 Som sig höjde klar och blå.

Då omkring jag blickat hade
 Och ej något märkligt sett,
 Min ledsagare han sade:
 »Hvad har nu för dig sig tett?»
 Och jag svarte: »Jordens länder,
 Med dess fjäll som stå mot skyn,
 Sjö och stränder
 Hafva kommit för min syn.»

Då ur mantelns skört, det vikna,
 Tog han fram en liten ting,
 Och för mig det tycktes likna
 Tvänne glas i bågars ring.
 »Nu den stora mänsklighetens
 Slafveri du skall få se,
 Nykterhetens
 Synglas vill jag nu dig ge.»

För mitt öga han dem sätter,
 Och från höjden då jag såg
 Öfver världens haf och slätter,
 Hvilka som en tafla låg;
 Men så långt som blicken nådde
 Var det dystert som en graf,
 Mörker rådde
 Öfver land och öfver haf.

Allting var så svart och ödsligt,
 Ej en enda stjärna ler,
 Men — en ryslig syn jag plötsligt
 Inför mina blickar ser,
 Denna mig så hårdt förskräckte,
 Att jag knappt mig upprätt höll,
 Engeln räckte
 Dock sin hand, att jag ej föll.

Åter han mig vänligt frågar:
 »Hvilken syn står nu för dig?»
 Och jag sad': »En tron som lågar
 Och på jorden höjer sig;
 Men en drake på densamma
 Sitter, och utur hans mund
 Lågor flamma,
 Öfver hela jordens rund.

Från hans tron en ström frambyter,
 Och dess bölja står i brand,
 Dånande den framåt flyter
 Mot ett haf, som saknar strand —
 Och en väldig män'skoskara
 Ligger dränkt uti dess skum,
 Och de fara
 Emot hafvets mörka rum.

Skaror stå på båda stränder,
 Män, bestänkta utaf blod
 Gå där och med grymma händer
 Störta dem i denna flod.
 Allt hvad dessa arma hafva
 Läggs för drakens fotapall,
 Se'n begrafva
 Männen dem i flodens svall.

Men ett rop jag ock kan höra
 Skärande från hvar och en,
 Ja, ett skrån, som kunde röra
 Väl ett hjärta utaf sten.
 Draken blott belåten blickar,
 Då han hör de armas gny,
 Och han skickar
 Moln af gnistor emot sky.»

Min ledsagare då säger:
 »Hvad du ser i glasen nu,
 Det en verklig motbild äger,
 I den onda världen ju.
 Denna stora hemska drake
 Uppå tronen lik ett bål,
 Har sin make
 Uti konung *Alkohol*.

Strömmen där, som står i lågor
 Och från tronen väller fram,
 Det är dryckenskapens vågor,
 Och dess skum är synd och skam.
 Skaran, som upphöjer ropen,
 Högt beklagande sin lott
 I den hopen,
 Den är rusets slafvar blott.

Men de många männen andra,
 Som så mordiskt sig bete,
 Där bland skarorna de vandra,
 Äro alla krögare;
 Och det haf dit mänskligheten
 Drages ned i strömmens fann.

Evigheten

Är det svarta svalgets namn.

Nu en bild är framställd vorden,
 Huru Bacchus, lik en kung,
 Härskar öfver hela jorden,
 Mördande båd' gammal, ung.
 Gå att mana dem som famla
 Uti lastens mörker än,

Att församla

Sig till strid mot fienden!

Mana världen lyfta vapen
 Mot den kung som framåt far,
 Och hvars namn är *dryckenskapen*,
 Nöden blott han lämnar kvar;
 Bed dem skynda sig i striden
 Ifrån hvarje trakt och ort,
 Förrän friden
 För beständigt flyger bort.

Gå att ägga dem att krossa
 Draken på sin höga tron,
 Hvilkens afgrundslågor blossa
 Och förstör hvar jordens son.
 Blott de sig förena alla
 Jordens vida länders folk,
 Skall han falla
 Snart för deras sannings dolk.»

Skepnaden mig handen räckte,
 Ty min hemska syn var slut,
 Och i hast han därvid sträckte
 Tvänne hvita vingar ut.
 Snart ledsagaren jag saknar,
 Och på tufvan åter satt. —
 Nu jag vaknar,
 Och då var det redan natt.

Barndomsvännerna.

Tvänne forna barndomsvänner
 Uppå vägen framåt vandra,
 Och man genast igenkänner
 Ifrån flydda da'r hvarandra;
 Att de voro gamla redan
 Märktes genast väl, emedan
 Alderns snö kring grånad hjässa
 Lagt sig neder uppå dessa.

Uti deras bröst sig tänder
 Nästan släckta vänskapsflamman,
 Varmt därvid de bådas händer
 Slogo mycket hårdt tillsamman.
 »Blir det nöjet mig väl gifvet,
 Att få se dig än i lifvet,
 Lefvande bland tidens skiften
 Förr'n jag lägges uti griften.»

Så den ena af dem sade,
 Men med litet mera löje
 Sad' den andre: »Jag ock hade
 Till min glädje samma nöje.
 Trettio år med tidens floder
 Gått, se'n dig jag såg, o, broder;
 Tiden ilar liksom strömmen,
 Och de år ha gått som drömmen.»

Såsom barn tillsammans båda
 Fordom lekt i skog och marker,
 Nu de voro till att skåda
 Liksom tvänne patriarker.
 Men med käpparna i handen,
 Satta emot landsvägssanden,
 De slå ned på tvänne stenar
 Under trädens gröna grenar.

Och de började berätta,
 Om det lif de snart ha lyktat,
 Om hvar dag och stund för detta,
 Intill den som sist har flyktat.
 Månget halft förgätet minne
 Vaknar upp i deras sinne;
 Mycket de hvarandra sporde,
 Men för allt de redogjorde.

* * *

Ur den förstes berättelse:

»Fordom ha vi här soim barn
 Sprungit uti lunden,
 Ingen då af onskans garn
 Af oss än var bunden.

Yra lekte vi som lamm
 Under gröna häcken,
 Byggande båd' kvarn och damm
 I den klara bäcken.

Glada såsom fåglar små
 I den höga furen,
 Sprungo här vi båda två,
 Njöto af naturen.

I den sköna blomstersal,
 Uti drömmar ljufva,
 Lågo vi i grönklädd dal,
 På dess lilla tufva.

Båda blickade vi då
 På vår framtids himmel,
 Den var alltid ljus och blå,
 Full af stjärnors vimmel.

Lefnadsvägen klar och ren
 Låg inför vårt öga;
 Lyckans stjärna alltid sken
 Klar uti det höga.

Minnes du vi brukade
 Löfte båda gifva,
 Att i lifvets väl och ve,
 Goda karlar blifva?

På hvad sätt det än må gå,
 Framåt och tillbaka,
 Lofvade vi båda två,
 Att ej rusdryck smaka.

Dock, den sämsta är min lott,
Mörk min framtid vorden;
Lifvet är en börda blott
För mig uppå jorden.

Jag kom genast uppå fall,
Då jag löftet brutit.
Jag för dig berätta skall
Hur mitt lif förflutit.

Hän uti den vida värld,
Ifrån hemmets sköte,
Styrde jag helt snart min färd,
Till min lyckas möte.

Hvad som jag i hemmet lärt
Af min far och moder,
Blott en liten tid blef kärt,
Sorgligt nog, o broder!

Om jag hade aktat jämt
Uppå dess förmaning,
Om min usla lott bestämdt
Jag ej haft en aning.

Medgång alltid för mig stod,
Tills jag på kalasen
Redan har fördämt dess flod,
Med de första glasen.

Hastigt dryckenskapen kom
På mig som en snara,
Jag ej kunde vända om
Ifrån denna fara.

Snart jag såg mig vara re'n
 Uppå gatan drifven,
 Utan vänner, helt allen',
 Ibland pöbeln blifven.

Tusen brott jag snart begick
 Uppå många ställen,
 Så att snart mitt hem jag fick
 I den mörka cellen.

Tjugu år jag suttit har,
 Och för brotten lidit;
 Lång liksom en månad var
 Hvarje dag som skridit.

Nu en skugga vandrar jag,
 Ångerns kval mig bränner —
 Uppå vägen dag från dag,
 Utan några vänner.

Hvar jag vandrar, hvar jag går,
 Hvem som mig betraktar,
 Af hans blick jag väl förstår,
 Att han mig föraktar.

Snart min sista timme slår,
 Stödd på vandringsstafven,
 Står jag med förbleknadt hår,
 Lutande mot grafven.»

* * *

Ur den andres berättelse:

»Väl jag minnes allting ju,
Som du mig har påmint nu,
Huru vi i dessa lunder
Lekt i våra barndomsstunder.

Äfven väl jag minnes än
Huru du och jag min vän,
Lofvade att intill döden,
Nyktra bli i alla öden.

Men hur har det icke gått,
Glaset oss bedraga fått.
Nästan lik din lefnadssaga,
Är den jag nu skall framdraga.

Såsom ung, jag var en tid
Hemma, men i livvets strid
Kom jag snart från lugna härden,
Ut bland farorna i världen.

Snart jag fick ett eget hem,
Barn och maka, ibland dem
Lefde jag; där friden rådde,
Lycka endast där mig nådde.

Framåt gick det år från år,
Snart en bärgad man jag står,
Allt gick väl samt till min fromma,
Och min lycka stod i blomma.

Då jag börjar tänka så:
Något glas jag taga må;
Ett ibland, det är ju ringa,
Och kan mig ej skada bringa.

Och ibland jag taga må
 Mig ett glas, men aldrig två;
 Men en giftig orm jag smekte,
 Som till början endast lekte.

Snart en vana detta blef,
 Ett behof, som nu mig dref
 Taga två och sedan flera.
 Och de ökades alltmera.

Det blef innan kort en last,
 Re'n i snaran jag var fast;
 Inom mig jag redan kände
 Att begärets eld svårt brände.

Mer jag mig ej upprätt höll,
 Uti lastens pöl jag föll;
 Dag och natt jag sitter trogen
 Ibland busarna på krogen.

Ramladt var nu hemmets stöd,
 Och där rådde endast nöd,
 Allt blef gömdt i krögarns ficka;
 Ty jag fortfor med att dricka.

Sedan fingo min barn
 Ut i världen, arma flarn,
 För att själfva där få börja
 Sig och modern sin försörja.

Själ jag var en usel slaf
 Och förfallen, mig begaf
 Ut att sedan hemlös vandra,
 Tiggande mitt bröd af andra.

Jag förstört min lefnads väl,
 Ängerns låga tär min själ,
 Döden snart min lott skall blifva;
 Ej ens den mig ro kan gifva.

Nu, min broder, har du hört
 Något som min lefnad rört;
 Men mitt fall jag åter, åter,
 Alltid, såsom nu, begråter.

* * *

Nu de gamla åter trycka
 Handen på hvarann och säga:
 »Käre vän! Må du få lycka
 Uppå gamla dagar äga!
 Dock vår tid är snart förgången —
 Tack, farväl för denna gången!
 Tårar deras kinder brände,
 Då ifrån hvarann de vände.

*

Du, som än ser dig befinna
 Ut i lifvets morgon klara,
 Må du dig i tid besinna,
 Att ditt lif ej så får fara!
 Ständigt susa lastens pilar,
 Alltid frestelsernas ilar
 Söka i ett djup dig stjalpa,
 Hvarur ingen kan dig hjälpa.

Akta väl den ungdomsblomma,
 Som en gång du har fått ärfva,
 Att ej lastens mask får komma,
 Och densamma helt fördärfva.

Må du ej dit lif förfela
 Och få slutet sedan dela
 Med de män, som nu du hörde,
 Att blott *dryckenskap* förstörde.

Till ynglingen.

O, stanna yngling! Stanna och besinna
 Hvarthän du vandrar, hvarthän den bär din stig!
 På hvilket sätt din lefnad skall förrinna,
 Och hvilken bana du har valt för dig,
 Förrän din ungdom hunnit helt försvinna
 Och ålderdomen mera närmat sig.
 Om mina ord en stund du ville höra,
 Jag skulle hviska dem uti ditt öra.

Ännu helt ung, du nyss har börjat färden
 Igenom lifvets mörka skuggors land,
 Du lämnat hemmet och den lugna härden,
 Din barndoms dalar och dess kära strand;
 Du står ännu med nyfödt mod i världen
 Och tänker »reda dig på egen hand»,
 Liksom en nyttslagen ros om våren
 Du ofördärfvad står i unga åren.

Och lifvets morgonsol du klar ser glimma,
 Uppå din bana ännu skönt hon ler,
 Och ännu icke någon dyster dimma
 Som skymmer blicken, på din väg du ser;
 Ej verklig motgång du ej fått förmimma,
 Som lagt sig hindrande framför dig ner,
 Du ser din framtidsdag af ljus omstrålas,
 Ditt lif i ljusa färger för dig målas.

Din ungdoms rosor blossa uppå kinden,
 Ditt hjärta gläds som aldrig sorger fanns,
 Och locken flyger ännu lätt för vinden,
 Ditt öga strålar af din oskulds glans.
 Du är så lätt i dina språng som hinden,
 Som hela lifvet vore munter dans. —
 I dina ådror ännu blodet strömmar,
 Du sväfvar säll i ljufva framtidsdrömmar.

Men — lika lätt, som nordanvinden kalla
 Kan fälla rosen som på tufvan ler,
 Så kan din ungdoms blomma äfven falla,
 Som nu så röd uppå din kind du ser.
 Ja, lika lätt ock dina krafter alla,
 Ditt lif, din hälsa, hos dig brytes ner.
 Den kan försvinna, all din ungdoms fågring,
 Och fara bort liksom en svekfull hägring.

Det kan fly bort och som en rök försvinna,
 Det ljusa hopp, som i din själ du gömt,
 Och lycka kan du icke sedan finna,
 Och icke fröjd, fastän dess kalk du tömt.
 Ja, allt kan fly, och då du ej kan hinna
 Det mål hvarom du länge hafver drömt,
 Men det beror på hvilken väg du väljer,
 Åt hvilken du ditt unga hjärta säljer.

Dock — dig, o yngling, har det blifvit gifvet,
 Att välja själf den väg du önskar gå,
 Utaf de tvänne, som gå genom lifvet,
 På hvilka jordens släkten vandra få.
 Och tvänne mål därför också är blifvet.
 Vid ett af dessa du en gång skall stå.
 En gång i lifvet ett af dem du hinner,
 Men sök, min vän, att du det rätta finner!

En väg går hän igenom mörka länder,
 Och heter *rusdryckslastens* breda stråt,
 Dit solen aldrig sina strålar sänder,
 Att lysa dem, som därpå gå framåt.
 Dess mål är döden och invid dess stränder,
 Blott vänta kval och jämmer, rop och gråt —
 På denna väg, re'n tusenden framdraga,
 Och brott och laster dem mot döden jaga.

O, att jag kunde här för dig beskrifva
 De hemiska scener, som där träda fram!
 Och om jag kunde några bilder gifva
 I rätta färger af dess synd och skam!
 Och af de tusende, som framåt drifva
 På denna syndafloden utan damm,
 Förvisst det skulle hos dig fasa väcka,
 Och säkert skulle detta dig förskräcka.

Där flyta tårarna i strida strömmar
 Och hela vägen är bestänkt af blod,
 Och där förblekna alla framtidsdrömmar
 Samt lyckan, som en gång för offren stod.
 Och satan snärjer dem i sina tömmar,
 Och dränker dem i dryckenskapens flod;
 De rycks ur tiden re'n i unga åren,
 Ty döden följer dem alltjämt i spåren.

O, blicka dit, och se den nöd, elände,
 Och hör de arma offrens klagoröst!
 Som ej i tid på vägen återvände,
 Af hvilken bojan icke blifvit löst;
 Som icke aktade att giftet brände
 Vid första glaset uti deras bröst;
 Nu hjälplöst släpas de framåt — de arma —
 Och mörkrets härar vildt omkring dem larma.

O, lyssna till och hör pokaler klinga,
 Af dödsgift fyllda uti rusigt lag!
 Och hör, så flitigt de hvarandra tvinga
 Att tömma dem allt uti fulla drag!
 Och liksom dårar alla sedan svinga,
 De dansa fram för satans piskoslag,
 Och för den dryck, som de ur glasen svälja,
 Sitt hela lif åt honom då de sälja.

I lastens pöl de hafva sjunkit redan
 Så djupt, att de ej själfva komma opp,
 Och kunna knappast räddas där emedan
 De re'n förlorat allt sitt mod och hopp.
 Knappt någonting förmår att hejda sedan
 De fångna slafvarna i deras lopp.
 Af endast skuggor se de sig omgifvas,
 Alltmer och mer mot dödens gap de drifvas.

Lyft af den slöja, som det onda täcker,
 Som rasar vildt å krogar, gata, gränd!
 Tag bort dess förlåt, kanske dig förskräcker
 Det, hvarför denna nu är blifven spänd.
 En afgrundselld, som ännu intet släcker.
 Och hvari folkens bästa kraft är bränd. —
 Lyft af ett hörn, låt ljuset därå lysa!
 Och hela världen vid den syn skall rysa.

* * *

En annan väg, som genom tiden drager,
 Är *nykterhetens*, den är trång och smal,
 Men ligger hölj'd i solens ljusa dager
 Framför oss alla uti lifvets dal.
 Och miste däruppå ej någon tager,
 Den är som lastens icke svår och hal;
 Väl vid dess sidor lura många faror,
 Men uti ljuset ligga deras snaror.

Och målet för den vägen heter lycka,
 Den strålar härlig liksom solens sken
 För alla dem, som därpå framåt rycka,
 Som på densamma färden börjat re'n.
 Och lastens ok ej deras skuldror trycka,
 Nej, fri mot målet vandrar hvar och en —
 Och hoppet vinkar inför deras öga,
 Som aftonstjärnan bakom molnet höga.

Uppå den vägen må du, yngling, vandra,
 Och snart din framtid står i blom också.
 O, blif du en utaf de många andra,
 Som skola målet uti lifvet nå!
 Följ med, om ock dig Bacchii slafvar klandra,
 Att du med dem ej slutet dela må —
 Följ med, följ med på nykterhetens bana,
 Och blif en kämpe vid dess segerfana!

O, kom i tid! Dig fresta starka drycker
 Kanhända re'n du fångslats af dess band.
 Följ med, min vän, förrän dig åldern trycker
 Och du går kraftlös med en staf i hand!
 Och förrän du med redan gråa lockar
 Skall sänkas neder uti grafvens rand,
 Ty då — *försent* du om din räddning beder —
 Då *evighetens förlåt rullas neder.*

Krögarens beslut.

In en man på krogen träder,
 Darrande, i slitna kläder.
 Emot krögaren han blickar.
 Denne endast kyligt nickar.
 Mannen ber en sup att få,
 Ja, om möjligt äfven två.

Krögaren:

»Du för mycket redan
 Af den sorten fått,
 Jag ej ger dig mer, emedan
 Det för långt har med dig gått.
 Du dilerium haft ju;
 Någon sup du får ej nu.»

Två ynglingar då träda in
 På samma krog, med gladligt sinn',
 De bedja äfven dessa män,
 Att få en sup af krögaren.

Hvad de ha begärt,
 Han serverar tvärt.

Mannen då
 Såg därpå.
 Då de druckit hade,
 Han till värden sade:

»I samma ställning för sex år sedan
 Som dessa lyckliga unga män,
 Jag var också, ty då ej i nedan
 Min lycka hunnit att blifva än.
 Min framtid log emot mig i världen,
 Och ljus framför mig låg lefnadsfärden.

Men nu jag är tjuguuåtta år,
 Och ruinerad jag redan står.
 Min kropp och själ ditt gift helt förstörde,
 Ty till att dricka du mig förförde.

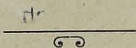
I detta rum jag den vanan lärde,
 Som mig fördärfvat ocl. som förtärde
 Mitt lif, min hälsa, som var mitt allt;
 Se, därom vittnar ock min gestalt.

O, gif mig glas, ännu några flera,
 Din gamla vana var ännu trogen!
 Ty snart behöfver jag icke mera,
 Jag snart har lyktat mitt lif på krogen.
 Snart sista glaset — och jag är kall —
 Och du bär skulden till mitt förfall.

Men jag beder dig ej gifva
 Mer åt dem som här vi skåda,
 Goda män de kunna blifva,
 Ännu räddning finns för båda.
 Låt mig få af giftet ditt,
 Så att världen blir mig kvitt!
 Gif ej dem fördärfvets frö
 Gif åt mig och — *låt mig dö!*»

Krögar'n ses skälfva,
 Tankarna hvälfva
 Om i hans hjärta,
 Fyllt utaf smärta.
 Knappast han kan
 Alla tårarna dämna
 Dock svarade han
 Med skälfvande stämman:

»Med Guds hjälp skall detta blifva
 Visst den sista droppe jag
 Skall åt någon män'ska gifva.
 Aldrig mer i dryckeslag,
 Man mig finner på vår jord.»
 Och han äfven höll sitt ord.

Misses nykterhetslöfte.

Modern kom i rummet in
 Genom dörren sakta;
 Och den lille gossen sin
 Kom hon att betrakta.

Han där invid fönstret står,
 På sig har han hatten. —
 Med ett litet spö han slår
 Obarmhäftigt katten.

Hon gick fram till honom då,
 Och hon hördes fråga:
 »Hvarför skall du katten slå?
 Kan du sådant våga?»

»Jo», sad' han i samma stund,
 »Misse har ju brutit
 Nu det nykterhetsförbund
 Med hvarann vi slutit.»

»Nej», sad' modern, »du väl får
 Kanske något pruta,
 Sån't förbund, du väl förstår,
 Att ej han kan sluta.»

»Jo, jag satte ju en dag
I hans tass en pänna,
Under löftet skref då jag
Misses namn med denna.

Nu jag dock såg honom gå
Ut där bort i krogen
Båda tassarna han då
Slickade så trogen.»

Modern sade: »Hoppas på
Att du stor skall blifva,
Och att sådant löfte då
Du till mig skall gifva.»

Upp till strid!

Upp till strid, o, svenska bröder!
Hvarje ädel ljusets vän!
Så i norr som uti söder,
Mördar, plundrar fienden;
Öfverallt han framåt drager,
Ruinerar hus och hem,
Tusenden tillfångatager,
Dränker dem i synd och slem.

Det är mörkrets alla makter,
Förda af kung Alkohol,
Som i Sveriges alla trakter
Krypa fram ur sina håll,
För att lägga sina snaror
Och att sprida dödens gift,
Så att människor i skaror
Skola läggas uti grift.

Sveriges folk har af naturen
 Vilja, krafter blifvit skänkt.
 Dock så många under djuren
 Uti laster ned sig sänkt;
 Då så mången bort sig skänker
 Till en dryckenskapens slaf,
 Och båd' kropp och själen dränker,
 I dess svarta, döda haf.

Många tusen sitta dömda
 I sin cell för rusets skull,
 Åter tusen ligga gömda
 Re'n i förtid uti mull;
 Andra åter de få vandra
 Nästan nakna från sitt hem,
 Tiggande sitt bröd af andra,
 Alla blott förakta dem.

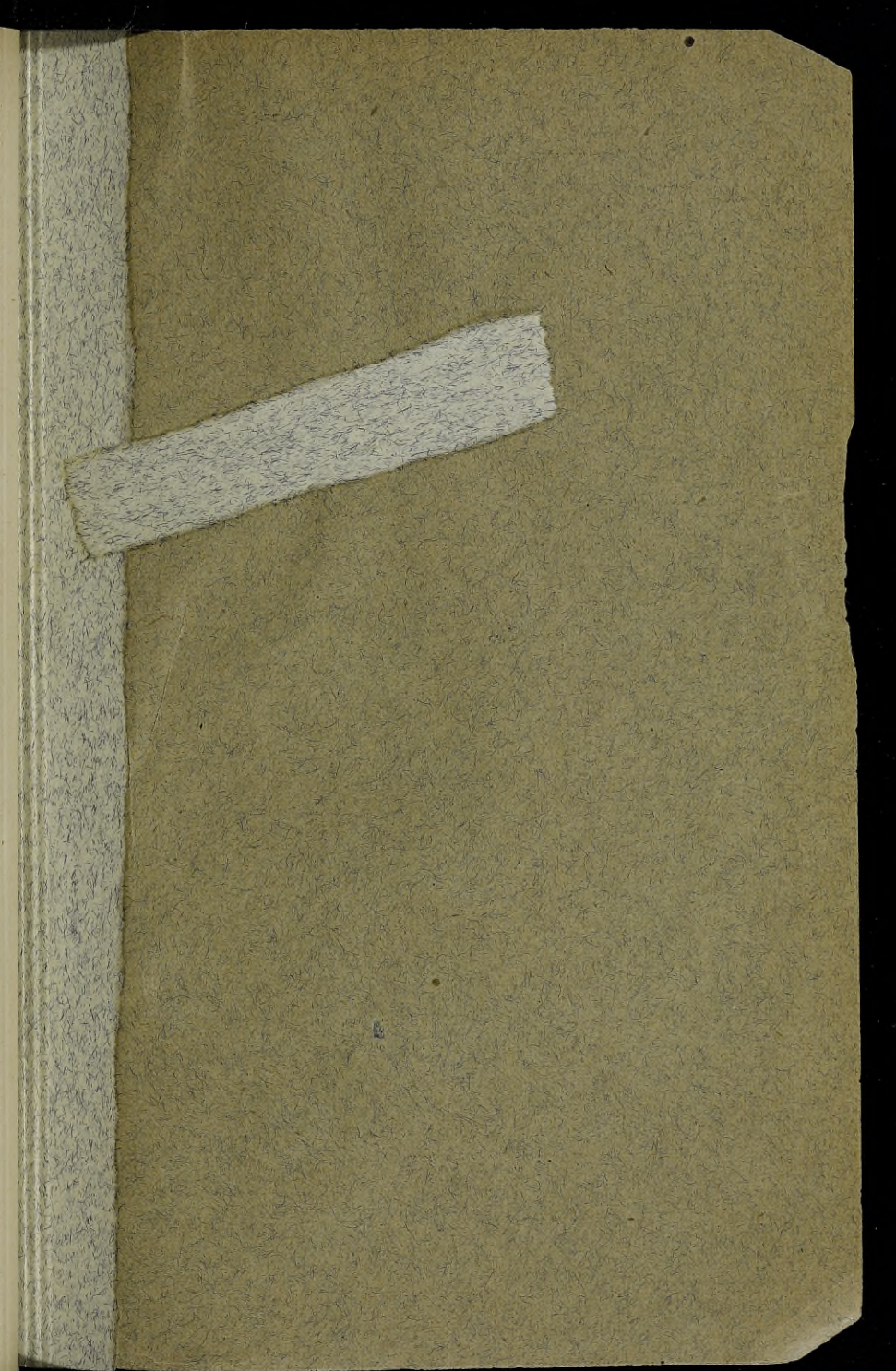
Upp till strid, o, svenska bröder!
 Som ett ädelt hjärta bär,
 Släcken ut den brand som glöder,
 Som hvar människa förtär!
 Låt oss modigt framåt draga!
 Ge'n mot Alkohol salut!
 Att vi må hans härar jaga
 Ifrån Sveriges länder ut.

Kommen med på ljusets bana,
 Utaf hvarje stånd och rang!
 Låt oss höja högt vår fana
 Under sköld- och vapenklang!
 Vår förtryckare sin spira
 Skall få lägga ned en dag,
 Och vi alla skola fira
 Med stor fröjd hans nederlag.

Då försvinna alla nästen,
Ty då brista skall ridån —
Och då skola Bacchii fästen
Falla neder med stort dån;
Deras mûrar skola ramla,
Krogen blifver en lokal
Dit sig skaror skola samla
För att höra fridens tal.

Då skall brottens, onskans amma,
Uti landet rum ej få,
Nej, då nykterhetens flamma
Utur stridens rök skall gå.
Med sitt fyrsken skall den bringa
Friden hän till hvarje trakt,
Då vår segersång skall klinga
Ibland Nordens fjäll med makt.

Pris 50 öre.

